

ETIČKO KUPOVANJE

Nije sve samo u cijeni?

Mnogi ljudi mijenjaju svoje navike kupnje dok se tijekom epidemije koronavirusa prilagođavaju životu u karanteni. U ovoj nastavnoj jedinici razmatramo moguće posljedice tih promjena ponašanja potrošača na društvo u cjelini i ulogu koju tehnologija može imati u tome da nam pomogne kupovati na zdraviji, pošteniji, održiviji način prilagođeniji okolišu.

Učenici će moći:

- ▶ promišljati o kupovnim navikama svoje obitelji i kako su se one izmijenile kao rezultat pandemije;
- ▶ analizirati razloge zašto su se kupovne navike promijenile;
- ▶ prepoznati zdravije, poštenije, održivije načine kupovanja prilagođenije okolišu;
- ▶ razviti osjećaj pravde i poštenja te kritičko znanje i razumijevanje gospodarstva, okoliša i održivosti.

POTICAJ

Anketa u skupini:

Pitajte učenike kako se nakon izbijanja pandemije izmijenio način na koji njihove obitelji kupuju hranu. Na primjer, kupuju li:

- ▶ češće ili rjeđe?
- ▶ u malim lokalnim trgovinama ili u velikim trgovačkim centrima?
- ▶ osobno ili online?

Kupuju li:

- ▶ više ili manje hrane?
- ▶ više svježije ili prerađene ili brze hrane?

Uzgajaju li više svoje hrane? Kuhaju li više svoje hrane?

Je li cijena važnija ili manje važna? Je li bilo još nekih promjena?

Izradite svoju anketu. Postoje mnoga besplatna online pomagala za ankete na internetu, npr. Google Forms.

Pretvorite podatke iz ankete u online grafikon, ili zatražite od učenika da to oni učine za vas.

RASPRAVA

Nakon ankete:

- ▶ Što vam anketa govori o promjenama koje su se nakon izbijanja virusa dogodile u načinu na koji ljudi kupuju?
- ▶ Što mislite koji su razlozi tih promjena?
- ▶ Misлите li da će promjene:
 - ljude učiniti zdravijima?
 - biti bolje za okoliš?
 - biti poštenije za ljude koji proizvode hranu?
- ▶ Što uobičajeno utječe na odabir ljudi dok kupuju hranu?
- ▶ Kako se ljude može nagovoriti da uzimaju u obzir te ostale čimbenike dok kupuju?
- ▶ Tko je u društvu odgovoran i zadužen za to da je hrana koju kupujemo zdrava, dobra za okoliš i poštena za proizvođače?

Potičite učenike da daju cijeli raspon odgovora.

Potičite učenike da dubinski istraže argumente za i protiv svakog od ta tri pitanja. Mogli biste ih za to podijeliti u 3 skupine.

Mogli biste zatražiti od učenika da izrade popis i prepoznaju odgovornosti za svako pitanje.

ZAKLJUČAK

Sažmite glavne točke koje proizlaze iz rasprave.

Ponovite kako kad kupujemo, hranu ne odabiremo samo na temelju cijene i okusa, nego i na temelju zdravlja, okoliša te poštenosti i pravde u društvu.

Ponudite kratki pregled glavnih faza lanca opskrbe hranom u vašoj zemlji. Objasnite učinak koji naši odabiri kao potrošači imaju na njih.

Pokušajte pronaći odgovarajući informativni grafikon, npr.

<https://www.futurelearn.com/courses/explore-how-farmers-produce-food-sustainably/0/steps/60769>

ZADATAK

Učenici zamišljaju kako pomažu osmisliti aplikaciju koju potrošači mogu rabiti kao vodič za svoje odabire prilikom kupnje. Aplikacija će skenirati svaki proizvod s crtičnim kodom i dati mu ocjenu. Učenici trebaju odabrati aspekt kupnje za koji žele da bude predmet njihove aplikacije: zdravlje, okoliš ili poštenost. Izrađuju popis mjerila koje aplikacija treba koristiti i odlučuju kako će ih ocjenjivati.

Već je dostupno mnogo takvih aplikacija. Stariji učenici možda će htjeti pregledati neke od njih, ili ih čak i sami osmisliti. Vidi: <https://bit.ly/3axohWx>

NASTAVAK

Učenici izlažu svoje ideje za aplikaciju i objašnjavaju razmišljanja u njihovoj pozadini.

Razmatraju praktične primjene takve aplikacije i razloge koji bi nekoga uvjerili da ju koristi.

Promišljaju o promjenama ostalih oblika kupnje nakon izbijanja pandemije i razmatraju njihove etičke posljedice, npr. na odjeću i modu.

Podredno, mogu razgovarati o argumentima za i protiv online kupnje u smislu zdravlja, okoliša i poštenosti.